

Αστρολογία, ειδωλολατρία και αιρέσεις στο στόχαστρο του Αγίου Μαξίμου (Μιχαήλ Τρίτος, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2dLJRij>]

Μια άλλη ενότητα του Β τόμου των Απάντων του Αγίου Μαξίμου του Γραικού αποτελούν λόγοι του σχετικά με την αστρολογία και τον τροχό της τύχης, θέματα που ήταν ευρύτατα διαδεδομένα κατά την εποχή αυτή. Οι αστρολόγοι με τη μελέτη των συνδυασμών των διαφόρων θέσεων και κινήσεων των ουρανίων σωμάτων προσπαθούσαν να εξαγάγουν συμπεράσματα για την υποτιθέμενη επίδρασή τους στα γήινα πράγματα, ιδιαίτερα στον χαρακτήρα και στις πράξεις των ανθρώπων. Αυτά τα θέματα πραγματεύεται στους Λόγους ΙΖ , ΙΗ , ΙΘ , Κ και ΚΑ και δίνει απάντηση στον Θεόδωρο Ιβάνοβιτς Κάρπωφ.

Ο άγιος Μάξιμος αρχικά αναφέρεται στις έννοιες της ιερωσύνης και της βασιλείας, ως δύο αγαθών, που παρέχονται άνωθεν. Η ιερωσύνη για να εξαγιαζονται οι πιστοί και η βασιλεία για να περιφρουρούνται από κάθε επικίνδυνη κατάσταση. Γι' αυτό είναι ιδιαίτερα σκληρός σε όσους νομίζουν ότι η τύχη με τον κύκλο της κινήσεως των άστρων, άλλους ανεβάζει και άλλους κατεβάζει στους διάφορους βαθμούς εξουσίας. Και φυσικά καταλήγει ότι η αστρονομική πλάνη είναι ψευδής και θεομίσητη και δεν μπορεί να σώσει όσους την ενστερνίζονται.

Με την

απάντησή του στον Θεόδωρο Ιβάνοβιτς Κάρπωφ, ο οποίος ισχυριζόταν ότι οι βασιλείς χρειάζονται τις συμβουλές των αστρολόγων και ότι δεν επιχειρούν τίποτε χωρίς τις υποδείξεις τους, ο Μάξιμος υποστηρίζει ότι όλα αυτά αποτελούν βλασφημία κατά του Δημιουργού, του οποίου τα έργα είναι απολύτως αγαθά. Τονίζει επίσης ότι η γνώση του μέλλοντος είναι άγνωστη ακόμη και σ' αυτούς τους αγγέλους, παρ' όλο που είναι νοερές φύσεις και φωτίζονται με το άπλετο φως και συνεχώς αγάλλονται από τον θείο φωτισμό. Και αυτοί γνωρίζουν μόνο τόσα, όσα τους αποκαλύπτει το Άγιο Πνεύμα. Γι' αυτό και αρνείται κάθε δυνατότητα για προβλέψεις στα άστρα τα οποία είναι φύσεις άψυχες. Καλεί τέλος όσους επιχειρούν με την αστρολογία να προλέγουν το μέλλον, να αποστρέψουν το πρόσωπό τους από αυτή την παραφροσύνη, η οποία είναι καταφανής βλασφημία εναντίον του Θεού και πρόκληση της θείας δυσαρέσκειας. Προτρέπει τους πιστούς να περιοριστούν στα όρια της προφητικής και αποστολικής αλήθειας, μακράν της πλάνης και της εξαπατήσεως των ψευδών και περιπλόκων αποδείξεων των Ελλήνων σοφών.

Στον ΚΓ Λόγο του στρέφεται κατά των Λουθηρανών, οι οποίοι αρνούνται την προσκύνηση των αγίων εικόνων. Ο Μάξιμος διατυπώνει τη θεολογική θέση και βασική αρχή της Εκκλησίας, ότι κάθε αισθητό αντικείμενο που αφιερώνεται στον Θεό μετέχει της αγιότητας και αποτελεί αντικείμενο προσκυνήσεως. Γι' αυτό και η προσκύνηση των αγίων εικόνων δεν συνιστά ειδωλολατρία. Άλλωστε η Παλαιά Διαθήκη είναι διάσπαρτη από υλικά σύμβολα εξαγιασμένα, όπως π.χ. τα Χερουβείμ, η Κιβωτός, η χρυσή στάμνα, η ράβδος του Ααρών, ο χάλκινος όφις, αλλά και το

γεγονός ότι ο ευαγγελιστής Λουκάς ιστόρησε την εικόνα της Θεοτόκου.

Ως γνήσιος αγιορείτης, ασχολείται και με το σεπτό και πανακήρατο πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου, την αγιότερη ύπαρξη που πέρασε από τον πλανήτη μας. Η Θεοτόκος έπαιξε μοναδικό και αποφασιστικό ρόλο στην πραγματοποίηση του προαιωνίου σχεδίου του Θεού για την σωτηρία του κόσμου. Υπήρξε η συνεισφορά του ανθρωπίνου Γένους στο έργο της απολυτρώσεως και έγινε «η Κλίμαξ η επουράνιος, δι' ης κατέβη ο Θεός».

Ο άγιος Μάξιμος στον ΚΔ λόγο του στρέφεται κατά των βλασφημούντων την Υπεραγία Θεοτόκο, οι οποίοι θεωρούν ότι Αυτή ήταν ένδοξη και αγία μόνο κατά τη διάρκεια της κυήσεως του Εμμανουήλ, ενώ κατά τον τόκο και κατά τη διάρκεια της λοχείας έπαψε ολότελα να διαφέρει από τις υπόλοιπες γυναίκες.

Ο άγιος Μάξιμος αντικρούει την αιρετική δοξασία με πλήθος χωρίων από την Παλαιά και Καινή Διαθήκη. Αναφέρεται κυρίως στις θεομητορικές προτυπώσεις της Παλαιάς Διαθήκης, οι οποίες αποδεικνύουν ότι η ζωή της Θεοτόκου είχε προφητευθεί αιώνες πριν γεννηθεί. Η Θεοτόκος βρίσκεται στο κέντρο των αιώνων και αποτελεί το περιήχημα της προφητικής αγγελίας, την οπτασία των προφητικών οραματισμών, το κέντρο της μεσσιανικής προσδοκίας. Από τις θεομητορικές προτυπώσεις αναφέρει την κλίμακα του Ιακώβ, την άφλεκτο βάτο, το αλατόμητο όρος και τη ράβδο του Ααρών. Αποδεικνύει ότι το μεγαλείο της Υπεραγίας Θεοτόκου οφείλεται στον ανερμήνευτο τόκο της και στο πλήθος των αρετών της. Δικαιολογημένα η Εκκλησία μας την αποκαλεί «τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ», όπως η ίδια είχε προφητεύσει ότι «από του νυν μακαριούσί με πάσαι αι γεννεαί, ότι εποίησέ μοι μεγαλεία ο δυνατός» (Λουκ. 1,48-49).

(συνεχίζεται)